

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративне право»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т
імені Ярослава Мудрого, 2025. 39 с.

Затверджено на засіданні
кафедри адміністративного права (протокол № 1 від 1 вересня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри адміністративного права
(протокол № 1 від 2 вересня 2021 р.)
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)
(протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.)
(протокол № 9 від 15 квітня 2025 р.)

Завідувач кафедри – В.М. Гаращук, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	14
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	14
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	16
5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	18
6. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	19
7. Критерії оцінювання результатів навчання.....	20
8 Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	25
9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	26

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5,5	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Обов’язкова	Обов’язкова
Кількість модулів – 6		Рік підготовки: 2020–2024	Рік підготовки: 2020–2024
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 165		3,4	3,4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента - 2–6.		Лекції	Лекції
		42 год.	8 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		48 год.	6 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		75 год.	151 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

Мета навчальної дисципліни – формування як системи знань про правове регулювання адміністративних відносин в Україні, їх взаємозв'язок зі змінами, що відбуваються у сфері публічного адміністрування в умовах сьогодення; особливості адміністративно-правових норм і відносин; суб'єкти адміністративного права і елементи їх статусу; функції, форми і методи публічного адміністрування; адміністративну процедуру та адміністративні послуги; адміністративний примус та адміністративну відповідальність, так і системи наукових поглядів на механізм правового регулювання адміністративних відносин в Україні; активізація аналітичної діяльності

здобувачів вищої освіти; розвиток умінь і навичок застосування адміністративного законодавства в правничій діяльності.

Завдання:

- надання системи теоретичних знань про адміністративне право як галузь права, його змістовне наповнення;
- засвоєння адміністративно-правової термінології основних положень адміністративного права;
- формування умінь і навичок щодо аналізу нормативно-правових актів, що регулюють сферу публічного адміністрування, а також застосування заходів адміністративного примусу.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Конституційне право», «Філософія», «Історія держави і права зарубіжних країн».

Кореквізити: «Кримінальне право (Загальна частина)», «Конституційне право», «Міжнародне право», «Цивільне право (Частина 1)», «Трудове право і право соціального забезпечення».

Постреквізити: «Кримінальне право (Особлива частина)», «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Кримінальний процес», «Адміністративне судочинство», «Фінансове право».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Аналізувати природу і зміст адміністративного права.
РН 2.	Дискутувати зі складних правових проблем адміністративно-правового регулювання.
РН-3.	Чітко формулювати й обґрунтовувати свою правову позицію щодо змісту системи публічного адміністрування й особливостей адміністративно-правового регулювання її елементів.
РН-4	Здійснювати правовий аналіз норм адміністративного законодавства.

РН-5	Інтегрувати знання про сутність державно-владної управлінської діяльності.
РН-6	Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів адміністративного права, особливостей їх участі у адміністративних правовідносинах.
РН-7	Аналізувати змістовне наповнення функцій, форм (інструментів) та методів публічного адміністрування, способів захисту прав та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування, зокрема сутність адміністративної юстиції.
РН-8	Визначати природу та змістовне наповнення адміністративної процедури, окремих різновидів адміністративних проваджень (зокрема за зверненнями громадян, щодо надання адміністративних послуг, спеціальних режимів, тощо), етапів і стадій адміністративної процедури, процедурних рішень, що ухвалюються на кожній стадії провадження адміністративної процедури.
РН-9	Демонструвати навички підготовки проєктів актів індивідуального характеру, зокрема адміністративних актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження.
РН-10	Розкривати поняття й основні риси адміністративного примусу й адміністративної відповідальності, особливостей їх правового регулювання, поняття і склад адміністративного правопорушення, систему і види адміністративних стягнень, правила і строки їх накладення.
РН-11	Демонструвати знання правил провадження у справах про адміністративні правопорушення, застосування заходів забезпечення такого провадження.
РН-12	Характеризувати правові засади і організацію публічного адміністрування у сфері економіки, соціально-культурного будівництва і в адміністративно-політичній сфері.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору й аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК1.6. Здатність бути лідером, брати на себе відповідальність, стимулювати до досягнення спільної мети.

Спеціальних компетентностей:

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного й системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних і конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.1. Знання системи права й законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.

СК1.2. Здатність визначати специфіку приватного і публічного права відповідно до їх предмета і методів правового регулювання.

Результатів навчання:

ПРН 3. Проводити збір й інтегрований аналіз матеріалів із різних джерел.

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблеми доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права..

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПРН1.1.Виявляти проблеми у правовому регулюванні й пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

ПРН1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно до своїх професійних статусів.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Адміністративне право як галузь публічного права

Публічне адміністрування, сутність і види. Управління як соціальне явище. Мета й види управління. Поняття, сутність і ознаки публічного адміністрування. Публічне адміністрування й державне управління: спільні й особливі риси. Суб'єкти й об'єкти публічного адміністрування. Принципи публічного адміністрування. Публічний інтерес. Сутність виконавчої влади. Співвідношення публічного адміністрування, виконавчої влади й адміністративного права.

Предмет, метод, система і принципи адміністративного права. Адміністративне право як галузь права. Наука адміністративного права. Адміністративне право як навчальна дисципліна. Предмет адміністративного

права. Зв'язки адміністративного права з іншими галузями права. Метод адміністративного права. Принципи адміністративного права, особливості їх класифікації. Система адміністративного права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Принципи в адміністративному праві. Європейські принципи адміністративного права, їх види та джерела нормативного закріплення. Принцип верховенства права («rule of law»), його значення та складові (законність, юридична визначеність, заборона свавілля, доступ до правосуддя, дотримання прав людини, заборона дискримінації, рівність перед законом). Принципи (стандарти) «доброго адміністрування» («good administration»), їх значення та співвідношення із принципами адміністративного права. Система адміністративного права (загальне і особливе адміністративне право; інститути адміністративного права).

Адміністративно-правові норми і джерела адміністративного права. Поняття «адміністративно-правова норма». Особливості норм адміністративного права. Структура норм адміністративного права. Види адміністративно-правових норм. Реалізація адміністративно-правових норм. Джерела адміністративного права, їх види. Конституція України як основне джерело адміністративного права. Міжнародні договори України як джерела адміністративного права. Практика Європейського суду з прав людини. Директиви Європейського Союзу. Європейські акти «м'якого» права («soft» law). Адаптація адміністративного законодавства України до європейських стандартів. Систематизація адміністративного права. Види систематизації адміністративного права.

Адміністративно-правові відносини. Поняття «адміністративно-правові відносини». Особливості адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин. Адміністративна правосуб'єктність. Суб'єкти й об'єкти адміністративно-правових відносин. Підстави виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин.

Модуль 2. Суб'єкти адміністративного права

Фізичні особи – суб'єкти адміністративного права. Приватні особи як суб'єкти адміністративного права, їх види. Поняття і складові адміністративно-правового статусу громадянина. Адміністративна правоздатність громадянина. Адміністративна дієздатність громадянина. Права й обов'язки громадян у сфері публічного адміністрування. Особливості адміністративно-правового статусу іноземців й осіб без громадянства.

Юридичні особи приватного права як суб'єкти публічного управління. Поняття й види юридичних осіб приватного права як суб'єктів адміністративного права. Об'єднання громадян, форми їх участі у здійсненні публічного управління. Поняття й види громадських об'єднань. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань. Адміністративно-правовий статус політичних партій. Колективні суб'єкти без статусу юридичної особи.

Органи публічного управління й муніципальна адміністрація. Публічна адміністрація, її види. Поняття, ознаки і правове становище органів публічного управління (публічного адміністрування). Співвідношення понять «орган публічного управління», «адміністративний орган» та «орган виконавчої влади». Органи виконавчої влади: система, види, ознаки. Принципи побудови й місце органів виконавчої влади в системі державного апарату. Види й система органів виконавчої влади. Муніципальна адміністрація. Бюджетні установи. Компетенція органів публічного управління та перспективи її трансформації у разі набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі.

Публічні службовці як суб'єкти адміністративного права. Публічна служба: сутність, ознаки та види. Правове регулювання публічної служби. Поняття та класифікація публічних службовців. Державна служба як вид публічної служби. Правовий статус державних службовців. Вступ на державну службу, її проходження та припинення. Служба в органах місцевого самоврядування як вид публічної служби. Правовий статус

посадових осіб місцевого самоврядування. Вступ на службу в органах місцевого самоврядування, її проходження та припинення. Запобігання корупційним проявам у публічній службі. Європейські стандарти публічної служби (політична нейтральність, доброчесність, стабільність та ін.) та основні шляхи реформування публічної служби в Україні на шляху адаптації до таких стандартів.

Модуль 3. Форми і методи публічного адміністрування

Форми і методи публічного адміністрування. Акти публічного адміністрування. Поняття і види форм публічного адміністрування. Інструменти публічного адміністрування: поняття та види. Правові й неправові форми публічного адміністрування. Правотворчість як форма публічного адміністрування. Нормативно-правові акти, їх види, риси й юридичне значення. Порядок прийняття актів публічного адміністрування. Вимоги до актів публічного адміністрування й наслідки їх недотримання. Класифікація актів публічного адміністрування. Нормативні й індивідуальні акти. Адміністративний договір: поняття, ознаки та види. «Електронне урядування» як форма публічного адміністрування. Сутність, ознаки і значущість адміністративно-правових методів публічного адміністрування. Класифікація методів публічного адміністрування. Переконавання як метод публічного адміністрування, його співвідношення з адміністративним примусом.

Адміністративна процедура. Адміністративні послуги. Адміністративна процедура: поняття, ознаки й види. Правове регулювання адміністративної процедури. Принципи адміністративної процедури. Суб'єкти адміністративної процедури. Адміністративний орган. Адміністративний розсуд та дискреційні повноваження. Учасники адміністративної процедури. (адресат та заінтересована особа) їх права й обов'язки. Особи, що спряють розгляду справи. Адміністративне провадження. Провадження за заявою особи. Провадження за ініціативою адміністративного органу. Початок адміністративного

провадження. Підготовка до розгляду справи. Дослідження доказів. Розгляд справи (невідкладний, у письмовому провадженні, в автоматичному режимі, з заслуховуванням). Адміністративні послуги: сутність, види і сфера застосування. Правове регулювання надання адміністративних послуг. Суб'єкти відносин надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг. Адміністратор ЦНАП. Єдиний державний портал електронних послуг.

Законність у сфері публічного адміністрування. Складові законності у сфері публічного адміністрування. Способи забезпечення законності й дисципліни в державному управлінні.

Модуль 4. Адміністративний примус у діяльності органів публічного адміністрування

Поняття й види заходів адміністративного примусу. Сутність і види державного примусу. Адміністративний примус як вид державного примусу. Поняття й риси адміністративного примусу. Класифікація заходів адміністративного примусу. Поняття, види й особливості застосування заходів адміністративного запобігання й адміністративного припинення. Органи, уповноважені вживати заходи припинення правопорушень.

Адміністративна відповідальність. Адміністративне правопорушення: поняття і склад. Поняття й риси адміністративної відповідальності, її законодавчі основи. Головні риси адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності. Законодавчі основи адміністративної відповідальності. Законодавство про адміністративні правопорушення, його особливості й місце в системі національного законодавства. Зміст і завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Повноваження державних органів і місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.

Поняття “адміністративне правопорушення”, його ознаки й відмінність від інших видів правопорушень. Склад адміністративного правопорушення. Загальний, родовий та безпосередній об’єкти адміністративного правопорушення. Об’єкт адміністративного правопорушення. Об’єктивна сторона адміністративного правопорушення. Суб’єкт адміністративного правопорушення. Суб’єктивна сторона адміністративного правопорушення. Обставини, що виключають відповідальність за адміністративне правопорушення. Передача матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації або трудового колективу. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.

Адміністративні стягнення: поняття, види, порядок накладення. Поняття і класифікація адміністративних стягнень. Цілі й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Загальні правила і строки накладення адміністративних стягнень за адміністративні правопорушення. Обставини, що пом’якшують чи обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення стягнення при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Строки накладення адміністративних стягнень. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов’язку відшкодувати заподіяну шкоду.

Європейські підходи до розуміння адміністративної відповідальності (адміністративна санкція, її правова природа, особливості та відмежування від інших заходів; поняття та ознаки адміністративного проступку; принципи (гарантії) застосування адміністративних санкцій).

Провадження у справах про адміністративні правопорушення. Поняття “провадження у справах про адміністративні правопорушення”. Завдання і принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що виключають провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження у справах про адміністративні

правопорушення. Особи, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення.

Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення: поняття і критерії визначення. Органи адміністративної юрисдикції у справах про адміністративні правопорушення. Система органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.

Особи, які мають право складати протокол про адміністративне правопорушення. Місце, строки і порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення. Види і зміст постанов по справах про адміністративні правопорушення. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, мета їх застосування й види. Право на оскарження заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, шляхи його реалізації.

Модуль 5. Адміністративні провадження

Адміністративний процес. Поняття й види адміністративних проваджень. Адміністративна юстиція. Загальна характеристика й види адміністративних проваджень. Сутність і цілі адміністративних проваджень, їх місце в адміністративному процесі. Сфера застосування адміністративних проваджень. Особливості адміністративних проваджень, їх правове регулювання й підстави виникнення. Види адміністративних проваджень. Суб'єкти адміністративних проваджень. Загальний та спеціальний суб'єкти адміністративних проваджень.

Адміністративна юстиція, передумови виникнення й види. Моделі адміністративної юстиції. Особливості становлення адміністративної юстиції в Україні.

Проведення за зверненнями громадян. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Види звернень громадян. Вимоги, які висуваються до звернень громадян. Порядок розгляду звернень громадян згідно із Законом України «Про звернення громадян» та іншими нормативними актами. «Електронна петиція» як форма звернення громадян, її особливості.

Спеціальні режими й порядок їх введення. Види режимів у сфері публічного адміністрування. Спеціальні режими та їх особливості. Види спеціальних режимів, підстави й порядок їх введення. Нормативна база спеціальних режимів. Правовий режим надзвичайного стану: умови введення, перелік і межі надзвичайних заходів. Гарантії забезпечення законності в умовах надзвичайного стану. Режим зони надзвичайної екологічної ситуації. Правовий режим воєнного стану. Режим державної таємниці. Прикордонний режим.

Модуль 6. Публічне адміністрування у сфері економіки, соціально-культурній сфері й у сфері адміністративно-політичної діяльності

Правові засади і організація публічного адміністрування у сфері економіки, соціально-культурного будівництва і в адміністративно-політичній сфері. Правові засади й організація публічного адміністрування у соціально-культурній сфері. Сутність, завдання, форми й методи публічного адміністрування в соціально-культурній сфері. Складові соціально-культурної сфери в Україні. Правове регулювання соціально-культурної сфери. Система органів публічного адміністрування в соціально-культурній сфері. Сутність, завдання, форми й методи публічного адміністрування адміністративно-політичної діяльності. Складові сфери адміністративно-політичної діяльності в Україні. Правове регулювання публічного адміністрування адміністративно-політичної діяльності. Система органів публічного адміністрування адміністративно-політичної діяльності.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Адміністративне право як галузь публічного права				
		Тема 1. Публічне адміністрування: сутність і види	8	2	2	4
		Тема 2. Предмет, метод, система і принципи адміністративного права	10	2	2	6
		Тема 3. Адміністративно-правові норми й джерела адміністративного права	8	2	2	4
		Тема 4. Адміністративно-правові відносини	10	2	2	6
		<i>Разом</i>	36	8	8	20
		Модуль 2. Суб'єкти адміністративного права				
		Тема 1. Фізичні особи – суб'єкти адміністративного права	10	2	2	6
		Тема 2 Юридичні особи приватного права як суб'єкти публічного управління	8	2	2	4
		Тема 3 Органи публічного управління й муніципальна адміністрація	10	2	2	6
		Тема 4 Публічні службовці як суб'єкти адміністративного права	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	36	8	8	20
		Модуль 3. Форми і методи публічного адміністрування				
		Тема 1. Форми й методи публічного адміністрування. Акти публічного адміністрування	6	2	2	2
		Тема 2. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги	8	2	2	4
		Тема 3. Законність у сфері публічного адміністрування	6	2	2	2
		<i>Разом</i>	20	6	6	8
		Модуль 4. Адміністративний примус у діяльності органів публічного адміністрування				

		Тема 1. Поняття й види заходів адміністративного примусу	6	2	2	2
		Тема 2. Адміністративна відповідальність. Адміністративне правопорушення: поняття і склад	12	4	4	4
		Тема 3. Адміністративні стягнення: поняття, види, порядок накладення	8	2	4	2
		Тема 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	8	2	4	2
		<i>Разом</i>	34	10	14	10
		Модуль 5. Адміністративні провадження				
		Тема 1. Адміністративний процес. Поняття й види адміністративних проваджень. Адміністративна юстиція	12	4	4	4
		Тема 2. Провадження за зверненнями громадян	10	2	4	4
		Тема 3. Спеціальні режими й порядок їх введення	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	30	8	10	12
		Модуль 6. Публічне адміністрування у сфері економіки, соціально-культурній сфері й у сфері адміністративно-політичної діяльності				
		Тема 1. Правові засади і організація публічного адміністрування у сфері економіки, соціально-культурного будівництва і в адміністративно-політичній сфері	9	2	2	5
		<i>Разом</i>	9	2	2	5
		Усього годин / кредитів ECTS	165/5,5	42	48	75

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1.				

		Адміністративне право як галузь публічного права				
		Тема 1. Публічне адміністрування: сутність і види	7	–	–	7
		Тема 2. Предмет, метод, система і принципи адміністративного права	8	2	2	4
		Тема 3. Адміністративно-правові норми й джерела адміністративного права	7	–	–	7
		Тема 4. Адміністративно-правові відносини	7	–	–	7
		<i>Разом</i>	29	2	2	25
		Модуль 2. Суб'єкти адміністративного права				
		Тема 1. Фізичні особи – суб'єкти адміністративного права	8	2	–	6
		Тема 2 Юридичні особи приватного права як суб'єкти публічного управління	6	–	–	6
		Тема 3 Органи публічного управління й муніципальна адміністрація	10	2	2	6
		Тема 4 Публічні службовці як суб'єкти адміністративного права	7	–	–	7
		<i>Разом</i>	31	2	2	25
		Модуль 3. Форми і методи публічного адміністрування				
		Тема 1. Форми й методи публічного адміністрування. Акти публічного адміністрування	8	–	–	8
		Тема 2. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги	8	–	–	8
		Тема 3. Законність у сфері публічного адміністрування	8	–	–	8
		<i>Разом</i>	24	–	–	24
		Модуль 4. Адміністративний примус у діяльності органів публічного адміністрування				
		Тема 1. Поняття й види заходів адміністративного примусу	7	–	–	7
		Тема 2. Адміністративна відповідальність. Адміністративне правопорушення: поняття і склад	10	2	2	6
		Тема 3. Адміністративні стягнення: поняття, види,	6	–	–	6

		порядок накладення				
		Тема 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	6	–	–	6
		<i>Разом</i>	29	2	2	25
		Модуль 5. Адміністративні провадження				
		Тема 1. Адміністративний процес. Поняття й види адміністративних проваджень. Адміністративна юстиція	8	–	–	8
		Тема 2. Провадження за зверненнями громадян	8	–	–	8
		Тема 3. Спеціальні режими й порядок їх введення	8	–	–	8
		<i>Разом</i>	24		–	24
		Модуль 6. Публічне адміністрування у сфері економіки, соціально-культурній сфері й у сфері адміністративно-політичної діяльності				
		Тема 1. Правові засади і організація публічного адміністрування у сфері економіки, соціально-культурного будівництва і в адміністративно-політичній сфері	28	–	–	28
		<i>Разом</i>	28	–	–	28
		Усього годин / кредитів ECTS	165/5,5	8	6	151

5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України та зарубіжних країн;
- підготовка до практичних (семінарських, лабораторних) занять;
- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання нормативно-правових актів;
- створення портфоліо за темами навчальної дисципліни та його

презентація;

- самотестування;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, тестування тощо);
- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо) та ін.

6. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адміністративне право» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять розраховується загальноарифметична кількість балів (максимальна оцінка 30 балів за 6 модулів), що включається до підсумкової рейтингової оцінки;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тесту чи колоквіумів тощо.

Впродовж семестру студенти виконують *самостійну роботу* у формі підготовки індивідуальної роботи (реферат, стаття, тези доповіді, есе

тощо). Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу (реферат, стаття, тези доповіді, есе тощо) – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль						Самостійна робота студентів у формі індивідуаль ної роботи	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4	Модуль № 5	Модуль № 6			
п/з, с/з	п/з, с/з	п/з, с/з	п/з, с/з	п/з, с/з	п/з, с/з			
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 10	max 60	max 100

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	8	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	6	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	4	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	2	Прогалини в знаннях, здобувач слабо володіє матеріалом.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.

	8-9	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	6-7	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	4-5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2-3	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0-1	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:		
Наукова доповідь	Max 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	5	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику.

		Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	3	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 5	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	4	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 3	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Здобувач продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду

		робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка здобувача щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Здобувач не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не повною мірою відображають зміст анованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Узагальнення правозастосовної практики	Max 10	Здобувач вищої освіти проаналізував 30-50 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення належним чином оформлено, наведені посилання на джерела інформації, містить вступ, в якому вказується на актуальність та мету роботи, змістовну частину, яка структурує процесуальні документи відповідно до правової позиції, та висновки. У висновках зроблено акцент на проблемах правозастосування, наявності розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліках і похибках у діяльності правозастосовних органів, існуванні прогалин у законодавстві, неоднаковості у тлумаченні оцінних понять тощо. Узагальнення ілюструється за допомогою презентації.
	8	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 30 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина містить просте перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках вказано на проблеми правозастосування, наявність розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліки та похибки правозастосовних органів, існування прогалин у законодавстві, неоднаковість у тлумаченні оцінних понять та ін.
	6	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 20 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не визначені проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці.

	4	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 10 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	2	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 5 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	Min 0	Відсутній аналіз обраних судових рішень або відповідних процесуальних документів, викладено лише зміст зібраних матеріалів. Узагальнення належним чином не оформлене та не структуроване; не наведені посилання на використані джерела інформації.
Есе	Max 10	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	5	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	10	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення.

		Підготовлений словник містить не менше 15 термінів. Здобувач спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Розробка схем, таблиць, діаграм	5	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft <i>PowerPoint</i> або за вибором здобувача іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Створення короткометражного фільму	10	Презентується фільм тривалістю не менш 2-3 хвилин аудіо-відео або відео контенту. Сюжет фільму ґрунтується єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Фільм виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду.
Написання та опублікування наукової статті	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формують ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.

8. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

9. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Правові акти

Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

Європейська хартія регіональних мов або мов меншин від 05.11.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text

Європейський кодекс належної адміністративної поведінки від 06.09.2001 р. URL: https://commission.europa.eu/about/service-standards-and-principles/ethics-and-good-administration/good-administration/code-good-administrative-behaviour-and-complaints_en

Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 07.12.2000 р.
URL: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Рисовський проти України» («Rysovskyu v. Ukraine») від 20.10.2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_854#Text

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Олександр Волков проти України» («Oleksandr Volkov v. Ukraine») від 09.01.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Полях та інші проти України» («Polyakh and others v. Ukraine») від 17.10.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e71#Text

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Енгель та інші проти Нідерландів» («Engel and others v. the Netherlands») від 08.06.1976 р. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-57479%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57479%22]})

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лучанінова проти України» («Luchaninova v. Ukraine») від 09.06.2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_788#Text

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» («Vyerentsov v. Ukraine») від 11.04.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_945#Text

Резолюція Комітету Міністрів Ради Європи (77) 31 «Про захист особи стосовно актів адміністративних органів» від 28.09.1977 р. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/coeministers/1977/en/119625>

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи CM/Rec(2007) 7 «Щодо доброго адміністрування» від 20.06.2007 р. URL: <https://rm.coe.int/cmrec-2007-7-of-the-cm-to-ms-on-good-administration/16809f007c>

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (80) 2 «Щодо реалізації адміністративними органами дискреційних повноважень» від 11.03.1980 р. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rada_yevropy_rekomendaciya_r_80_2_3.pdf

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (87) 16 «Щодо адміністративних процедур, які стосуються великої кількості осіб» від 17.09.1987 р. URL: <https://rm.coe.int/16804eaa5c>

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (2000) 6 «Про статус публічних службовців у Європі» від 24.02.2000 р. URL: <https://rm.coe.int/native/09000016804c3142>

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (2000) 10 «Щодо кодексів поведінки для публічних службовців» від 11.05.2000 р. URL: <https://rm.coe.int/16806cc1ec>

Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R (80) 2 № R (91) 1 «Щодо адміністративних санкцій» від 13.02.1991 р. URL: <https://rm.coe.int/16804fc94c>

Директива Ради ЄС 2000/43/ЄС «Про імплементацію принципу однакового ставлення до осіб незалежно від расового або етнічного походження» від 29.06.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a65#Text

Директива Європейського парламенту і Ради ЄС 2019/1937 «Про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства союзу» від 23.10.2019 р. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/Dyrektyva-YES-20191937.pdf>

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.

Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.

Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.

Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний

статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/5492-17>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. Офіційний вісник України. 2021. № 6. Ст. 306.

Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15.07.2021 № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20/ed20210715#n12>.

Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18.11.2021 № 1907-IX. Офіційний вісник України. 2021. № 98. Ст. 6343.

Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. Офіційний вісник України. 2022. № 49. Ст. 2675.

Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 27.07.1997 № 503/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97#Text>.

Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text>.

Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442-2014-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-2017-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>.

Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 р. № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>.

Література

Основна література

Агапова О.В., Белікова М.І., Федчишин С.А. Публічне адміністрування вищою освітою в Україні: окремі аспекти. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 9 (15). С. 356-365.

Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / [І.М. Балакарева, М.І.Белікова, І.В.Бойко та ін.]; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Х: Право, 2020. 190с.

Адміністративне право: навч. посібник для здобувачів вищої освіти / [Ю.П. Битяк, І.М. Балакарева, М.І. Белікова та ін.; за заг. ред. В.М. Гаращука, Р.М.]. – Вид. 7-ме, допов. та перероб. з опорою на законодавство станом на 01.05.2023. Харків: Право, 2023. 238с.

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер.авто.кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2021. 392 с.

Адміністративна процедура : навч. посіб. / І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловійова, А.М. Школик ; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків : Право, 2019. 206 с.

Адміністративно-правове забезпечення функціонування сектору безпеки України: монографія за заг. наук. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України В. Я. Настюка. Х.: «Мадрид», 2017. 610 с.

Балакарева І. М., Белікова М. І. Теоретико-правовий аналіз перспективного законодавства про адміністративну процедуру. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. праць. Харків: Право, 2020. Вип. 39. С. 111–124.

Балакарева І. М., Белікова М. І. Правова природа нормативних актів

органів місцевого самоврядування у сфері оподаткування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. праць. Харків: Право, 2021. Вип. 42. С. 123–139.

Балакарева І. М., Битяк Ю. П. Публічне адміністрування у сфері митної справи: деякі аспекти. *Правове забезпечення публічного адміністрування в Україні (теоретико-правовий аспект)*: монографія / Д. В. Лученко, Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, М. І. Белікова, О. В. Петришин та ін. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 139–180.

Балакарева, І., Писаренко, Н., Школик, А. Принцип офіційного дослідження в діяльності адміністративних органів та судів. *Проблеми законності*. 2022. Вип. 159. С. 6-27. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.159.269738/>

Balakariev I., Pysarenko N., Bytiak Yu., Balakariev I., Marchenko O. Concepts and Features of Administrative Contracts through the Prism of Regulatory Provisions and Judicial Practice in Ukraine. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2023. V. 1(18). 147-167. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-6.1-n000118>

Балакарева І. М. Охоронний договір на пам'ятки культурної спадщини як різновид адміністративного договору. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Харків, 2022. – Спец. випуск до Дня Незалежності України. С. 339-351.

Битяк Ю.П., Лученко Д.В. Еволюція адміністративного права за роки незалежності України / підрозділ у колективній монографії *Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку* / редкол.: О.В. Петришин, Н.С. Кузнєцова та ін. Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право, 2021. – 660 с. С. 323 – 341.

Белікова М.І., Георгієвський Ю.В. Судова практика щодо оскарження державними службовцями рішення про накладення дисциплінарного стягнення. *Право України*. № 12/2023. С.82-94.

Белікова М.І., Георгієвський Ю.В. Правове регулювання способів вирішення конфліктів у сфері публічного адміністрування. «Наука і техніка сьогодні». Випуск № 3 (17) 2023. Київ. 2023. С. 12-21.

Белікова М.І., Георгієвський Ю.В.. Медіація як спосіб вирішення конфліктів у сфері публічного адміністрування. «Актуальні питання в сучасній науці». № 4 (10) 2023. С. 209-218.

Белікова М.І., Георгієвський Ю.В., Миронюк Р.І. Колізійність адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №2. С.311-314. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/71>

Белікова М.І. Окремі аспекти цифровізації у провадженнях у справах про адміністративні правопорушення. *Наукові інновації та передові технології*. (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2022. №11(13). С.104-111.

Белікова М.І. Вплив воєнного стану на розвиток електронного урядування в Україні. *Наукові перспективи*: журнал. 2022. № 8(26). С.243-252.

Белікова М.І. Правова природа нормативних актів органів місцевого самоврядування у сфері оподаткування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. праць / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін. Харків: Право, 2021. Вип. 42. С.123-129.

Брієде Я., Бойко І. В. Правова природа та ознаки адміністративного акта (у порівняльному контексті Латвії та України). Проблеми законності. 2023. Вип. 163. С. 22–45. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/292172/288131>

Бойко І. Адміністративне оскарження та провадження за скаргою. Журнал східноєвропейського права. 2024. № 125. С. 92 – 105. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/boiko_125.pdf

Бойко І.В. Право на належне адміністрування: розуміння сутності та змісту. Сучасні аспекти науки. V-ий том колективної монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2021. С.122 – 138.

Бойко І. Роль і значення адміністративної процедури у публічному адмініструванні. Збірник «Науковий вісник УжНУ. Серія: Право». 2022. № 69. С. 229 – 236.

Бойко І. Предмет регулювання та сфера дії Закону України "Про адміністративну процедуру". Адміністративне право і процес. 2022. № 4. С. 17 – 32.

Бойко І. Євроінтеграційний зміст і значення Закону України «Про адміністративну процедуру». Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 4. Ч. 1. С. 190 – 198. http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_1/29.pdf

Бойко І. В., Соловйова О. М. Європейські стандарти та український концепт адміністративної процедури. Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union : Collective monograph. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. P. 1. 592 p. P. 442 – 462.

Бойко І. В., Соловйова О. М. Новітні парадигми в адміністративному праві. Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції: колективна монографія / За заг. ред. Т. О. Коломоєць. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. Ч. 1. 448 с. С. 117 – 142.

Бойко І., Соловйова О. Вплив ідеї людиноцентризму на зміст адміністративного права. International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy. Vol. 2, No. 1, 2023, pp. 1-12

Бойко І., Соловйова О. Адміністративно-процедурні інструменти запобігання корупції. Epistemological aspects of tort law transfiguration in the creation of anti-corruption legislation and its enforcement : Scientific monograph. Ed. T. Kolomoiets. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2023. 316 p.

Бойко І. В., Соловйова О. М. Новітні парадигми в адміністративному праві. Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції: колективна монографія / За заг. ред. Т. О. Коломоєць. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. Ч. 1. 448 с. С. 117 – 142.

Гаращук В.М., Белікова М.І., Федчишин С.А. Правові засади оскарження рішень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Випуск 44. 2022. С. 304-315.

Гаращук В.М., Белікова М.І., Федчишин С.А. Забезпечення якості вищої освіти в Україні: правове забезпечення та система. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки". 2023. № 7 (65). С. 7-12.

Зима О.Т. Про адміністративний договори: сучасні проблеми правового регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. № 58. С. 27-31.

Лученко Д.В. Електронна петиція як форма оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів публічної влади. *Право України*. 2018. № 11.

Лученко Д.В., Мелкіс Д. Електронні ініціативи як інструмент електронної демократії. Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства: монографія / Д.В.Лученко, О.В.Капліна, В.Я. Настюк та ін. за аг.ред. проф. Д.В. Лученка. Харків. НЮУ ім. Ярослава Мудрого. 2022.С.88-109.

Лученко Д.В. Електронна петиція як форма оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів публічної влади. / Правове забезпечення публічного адміністрування в Україні (теоретико-правовий аспект) : монографія / Д. В. Лученко, Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, М. І. Белікова, О. В. Петришин та ін. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.392-406.

Мех Ю.В., Белевцева В.В. Адміністративно-правовий механізм протидії корупційним деліктам як складова частина сектору безпеки держави. *Epistemological aspects of tort law transfiguration in the creation of*

anti-corruption legislation and its enforcement: Scientific monograph. Ed. T. Kolomoiets. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. P.192-211.

Організація адміністративної діяльності публічної влади підруч. для здобувачів вищ. освіти / за заг. ред. В. Я. Настюка. – Харків: Право, 2024. 568 с.

Соловійова О.М. Служіння індивіду через надання адміністративних послуг у книзі « Питання адміністративного права. Кн. 1 / [відп. за вип. Н.Б. Писаренко]. Харків : Право, 2017. С. 211 - 219.

Федчишин С. А. Дипломатична служба України: проблеми теорії, організації та правового забезпечення: монографія. Харків: Право, 2020. 528 с.

Федчишин С. А. Правообмеження державних службовців щодо партійної належності: українська модель в умовах впровадження європейських стандартів. *Ампаро*. 2022. Спец. випуск. Т. 2. С. 123-129.

Федчишин С. А. Забезпечення рівного доступу до державної служби: окремі питання змістовної характеристики та законодавчого регулювання. *Публічне право*. 2022. № 2 (46). С. 43-50.

Федчишин С. А. Деякі проблеми кадрового забезпечення органів державної влади на деокупованих територіях України: контекст державної служби. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2022. Вип. 43. С. 39-51.

Федчишин С. А. Дисциплінарні проступки посадових осіб дипломатичної служби: пропозиції щодо вдосконалення законодавства України. *Право України*. 2023. Вип. 12. С. 62-72.

Шаповал Р. В., Богуцький В. В., Григоренко Є. І., Мех Ю. В. Оборона, військове управління та юридична відповідальність: загальнотеоретичний аспект: монографія. Харків: Юрайт, 2024. 380 с.

Шаповал Р. В., Солнцева Х. В. Інформаційно-правова складова діяльності органів Національної поліції України: порівняльний аспект. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2022. № 6 (52).

Червякова О.Б., Мех Ю.В. Зобов'язання держави щодо захисту інформації про стан здоров'я пацієнтів: європейські стандарти та українські реалії. *Право і суспільство*. 2021. №1. С.158-168.

Boiko I. V., Soloviova O. M. PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE PROCEDURE AS MARKERS OF ITS CONTENT. THE LATEST DEVELOPMENT OF THE MODERN LEGAL SCIENCES AND EDUCATION IN UKRAINE AND EU COUNTRIES: AN EXPERIENCE, CHALLENGES, EXPECTATIONS. Wloclawek, Poland. 2021. 604 p. P.p. 71 – 92.

Mekh Yuliia, Antonina Slavytska, Natalia Bilak, Yana Maslova, Iurii Georgiievskyi. Features of the Segmental Formation of Ukrainian Politics Under Martial Law. *Review of Economics and Finance*. Vol.21. 2023. P.286-294.

Tsybulnyk Nelli, Zadoia Ivanna, Kurbatova Iryna, Mekh Yuliia. E-government within Public Administration. *Jurnal Cita Hukum*, [S.l.], v. 8, n. 3, dec. 2020. P. 471-488.

Додаткова література

Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
<http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2889/1/2020%20Адміністративне-право-України.-Повний-курс-підручник-2020.pdf>

Загальне адміністративне право: підручник. Видавничий дім «Гельветика», 2023. 688 с.

Смокович М.І., Бевзенко В.М. Адміністративний процес України: теорія, практика. Видавничий дім «Дакор», 2024. 1256 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
 Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL:
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL:
<https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Ради Європи. URL:
<https://www.coe.int/web/portal/home>

Офіційний веб-портал Європейського суду з прав людини. URL:
[https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})

Веб-портал Про адміністративну процедуру – URL:
<https://adminprocedure.org.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/61-kafedra-administrativnogo-prava1.html>.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності. URL:
<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/236-kafedra-administrativnogo-prava2.html>